Rónay György verseiből

Víz

1

Tündérek! mosolyogva elúsztok a langyos időben,
pikkelyző karotok dideregve merül meg az árban,
s rőt hajatok koszorúja fölött villódzik az emlék.
Semmi leányai, szép szeretők, hova úsztok? A fodros
víz viszi sorsotokat ... nem a tűz, nem a föld, nem a kéken
hömpölygő levegő : csak a víz, csak a víz az anyánk, mély
létünk képe, szülője, halála, az ős elem, álmunk
ritmusa, mámoraink puha sodra; a víz, csak a víz ad
formát: lényeget annak, amit zsigerünkben a lélek
párás tükre dereng; patakot mosolyogsz, patakot sírsz,
s fölszined erdein át hullámzol a delta halálba.

2

Víznek az álma vagyok, s ahogy áradok, álmodom árnyas
áradatom; magam álmodom én, s ami álmodik engem,
álmaim álma csupán ....

3

Ringasd, gyönyörű tükör, arcom,
renyhe folyó, kanyarogj; kavarogj, Elem, oldva teremtő!
percről percre teremts, habod ontsa tovább a habodnak
lényemet: önmagad ontsd, magadat szüld újra, halálból
élő, ó te haláltalan!
omló árnyad a mennybolt,
s hínár képzeletünk rá csillagokat buborékol.

M. E.

Álmaim alkonyatán kék lángba borulva suhansz át,
messzi lidérc, fejeden koszorút villogtat a béke,
s lábod előtt lila csillagokat szikrázik a hajnal.
Ó hidegajku! hová menekültek a mámoros utcák
lágy tavaszuk puha selymeivel! nagy szárnyuk a házak
csapkodták odafönn s tovaszálltak; az ablakokon bús
dallamukat hallgatva remegnek a tegnapi holdak,
s napjaikat morzsolva zokognak az asszonyi évek.
S jössz, csak jössz lobogón, szomorúan az égi sikátor
csöndjében, magad is némán, nagy könnyeid ontva
szüntelenül. Mély tengereit már kelti a mennybolt
s hullámzik, kagylók könyörögnek a barna moszatban,
s dárdáit fenyegetve kinyujtja mögötted az erdő;
s jössz, csak jössz... körülötted a hajdani város, a hulló
lombok pókjaival kövein, s a harangok a tornyok
börtönrácsa mögött álmodják hűsen a zengő
reggelt, mely soha nem lesz már, s a kapukban a zárak
várják kulcsaikat, melyeket már rég a kutak holt
gyomra emészt, s kezek és ajkak, rég messze szakadva
testüktől, mint ködben a koldusoké, esedeznek
csókokat és ölelést, de az ajk, ami csókol, a kar, mely
lágyan ölel, nincs már... s bús vesszeik özvegyi füzek
fürdetnék kiapadt patakokban... csőrük a felhők
szárnyuk alá dugják, s a habok közt elvesz a tenger,
s árnyaik éjeiben lemerülnek a házak... az eltűnt
útakon álmatagon közeledsz, s lebegőn magasból
holt nyaraid hamuját mosolyogva hajamra szitálod.

Az irgalmas angyal

Habzó lángok közt vajudott a jövő s romokat szült.
Fordult rendjén forrt a világ, madarak lezuhantak
kővé fagyva, s a házak a rőt levegőbe repültek;
sírba lapultak az élők, és vonakodtak a holtak
sírjuk mély üregébe leszállni: csapongva suhantak
rút denevérszárnyon, nagy körbe keringve a tornyok
fáklyás füstje körül, vagy hóba heverve az utcán
tárt szemmel bámultak a napra . . . az égen a tankok

lánca csörögte dalát, s kora nappal a csillagok izzó
lángjai lógtak a felhők közt, fejjel lefelé, mint
légi bitófákon, s lila nyelvük alatt a kövér gyász
fújta szelét... lovasok lovagoltak a kába ítélet
kürtjét érc szájukra szorítva... fütyült a menyország
s köpte golyóit a télbe... halált havazott a magasság,
s aknák vándor véi vonultak az alkonyi ködben...

Igy forrt itt a pokol. Nagy vemhe kinyílt s kiokádta
emberi dúvadait. Hat hétig a hajnal üvöltve
tört ki az éji sötétből, nyalta a vért, piros ínyét
villogtatva rohant be a síkon s falta a hullák
jég tetemét; farkasfoga volt és kénszaga. Este
elhallgattak az ágyúk s szerte kigyúlt a dühös tűz.
Éj lett. Fellege trónján föltűnt zordan a Vár dúlt
romja fölött, talpig feketében, az Angyal. A várost
nézte, az élőket számlálta. A pince sötétjén,
téglák halma alatt száz ember sírt, kacagott és
örjöngött. Hajukat tépték; szeretője szemében
látta a téboly ezüst jelenéseit úszni az ifjú,
térdreborult s öklével a tompa betont kalapálva
kurta szerelme nyarán zokogott. A sarokban a vének
jajgattak s nyöszörögtek. A Pince suhant a vak éjjel
lusta vízén, bús bárka, suhant a Halál szakadékos
partja felé. Levegője fogyott. Lobbant s kialudt a
gyertya. Egy ajk szomorúan imát rebegett; remegett még,
s elnémult. Nem hallatszott más, csak a húsba hasító
körmök tánca. Az Angyal a felhőn ülve a várost
nézte, közönnyel, unottan. A Pince ködében a hangok
halkultak. S most fölkelt lassan az Asszony a padról,
(már csak az ösztöne élt, szomorú szép teste halott volt)
fölkelt és pihegő kicsinyét a magasba emelve
szólt (csak a lelke, az elrepülő, még visszatekintve),
szólt: „Uram irgalmazz!" Mind meghaltak, csak a kisded
élt a halott karokon. — S ím az Angyal a fellegi trónról
gyorsan a földre suhant
s azt is megölte.